

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 23 (5014).
29 январь 1983 й.
ШАНБА
Газета 1966 йил
1 жюдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПОЙТАХТ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА ЗАРБДОР МЕХНАТ ВАХТАСИДА

ТАШАББУСКОР КОРХОНА СИДА

Шаҳар марказлашган усулда юк ташин трестининг 127-автокорхонаси ҳайдовчиси бригадани бошлагани «Хурмат белгиси» ордени билан таъинланган Г. Мезников шахримизнинг бир нарча илгорлари билан биргаликда «Йиллик план — Тошкентнинг 2000 йиллигига» муносабат билан чиқди. У шу кунларда зиммасига олган юксак топшириқни белгиланган муддатда бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Ю. Калабин, Н. Топпұлатов каби бригадирлар эса турт йиллик планни уч йилда бажариш учун графикка тўла амал қилган ҳолда юиларни ўз маънавияти вақтида етказиб беришга эришмоқда.

ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА — КЕНГ ЙЎЛ

УЙ БЕКАСИГА МАНЗУР ВЎЛАДИ

«Ташхисельмаш» заводининг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарадиган цехи коллективни янги махсулотни тайёрлашга кириштирди. У уй бекаларини мамун этадиган ҳақдордир.

Ю. Калабин, Н. Топпұлатов каби бригадирлар эса турт йиллик планни уч йилда бажариш учун графикка тўла амал қилган ҳолда юиларни ўз маънавияти вақтида етказиб беришга эришмоқда.

«МОНЭГ» ГАЗЕТАЛАРГА

КПСС Марказий Комитетининг Сийёсий бюроси КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри ўртоқ А. А. Громико-нинг Германия Федератив Республикаси билан Германия Демократик Республикаси қилган визитларининг ахбороти тинглади.

КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюроси аъзоси Г. А. Громико-нинг Германия Демократик Республикаси қилган визитларининг ахбороти тинглади.

СПАРТАКИАДА А В Ж И Д А

Собир Раҳимов район спорт комитети республикамиз пойтахтининг 2000 йиллигига бағиш қилиб мақтаб ўқувчиларнинг спартакиадасини ўтказмоқда.

Бўлиб ўтган баҳслар якунига кўра 233, 133, 191, 243, 28, 24-мактабларнинг терма командалари яхши натижаларга эришди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА, ЧССР хабарига кўра Висане-Татри деган янги шаҳар пайдо бўлди. Бу шаҳар Чехослованияда машҳур бўлган учта тоғ нуруртни — Штрбене-Плесо, Татриска-Ломница ва Стари-Сменовец нуруртлари билан бириктириш намунасида барпо этилди.

Бўлиб ўтган баҳслар якунига кўра 233, 133, 191, 243, 28, 24-мактабларнинг терма командалари яхши натижаларга эришди.

Ишчи минбари МАҚСАДИМ— ЯХШИ ИШЛАШ...

Москваликларнинг «Меҳнатга шон-шарафлар!» шiori остида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланишни кенг йўлга қўйиш ҳаракатини энг аввал катта ижтимоий воқеа эканлигини алоҳида таъкидлагани келади.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланишни кенг йўлга қўйиш ҳаракатини энг аввал катта ижтимоий воқеа эканлигини алоҳида таъкидлагани келади.

М. НОСИРОВА, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллик номли тикувчилик ишлаб чиқариш бўлими бошқаруви, Киров район Совети депутаты.

Ёшларга армуғон этилади

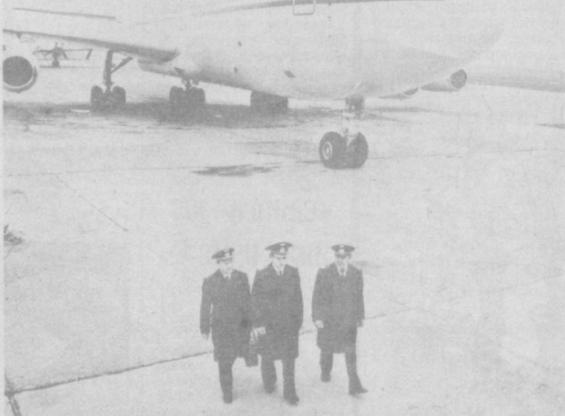
«Главташ е н т строй»нинг 4-қурилиш трестига қарашли 6-қурилиш бошқармаси коллективни Бабушқин кўчасида электромеханика техникумининг 400 ўринли ётоқхонасини қуриш ишларини бошлаб юборди.

«Главташ е н т строй»нинг 4-қурилиш трестига қарашли 6-қурилиш бошқармаси коллективни Бабушқин кўчасида электромеханика техникумининг 400 ўринли ётоқхонасини қуриш ишларини бошлаб юборди.

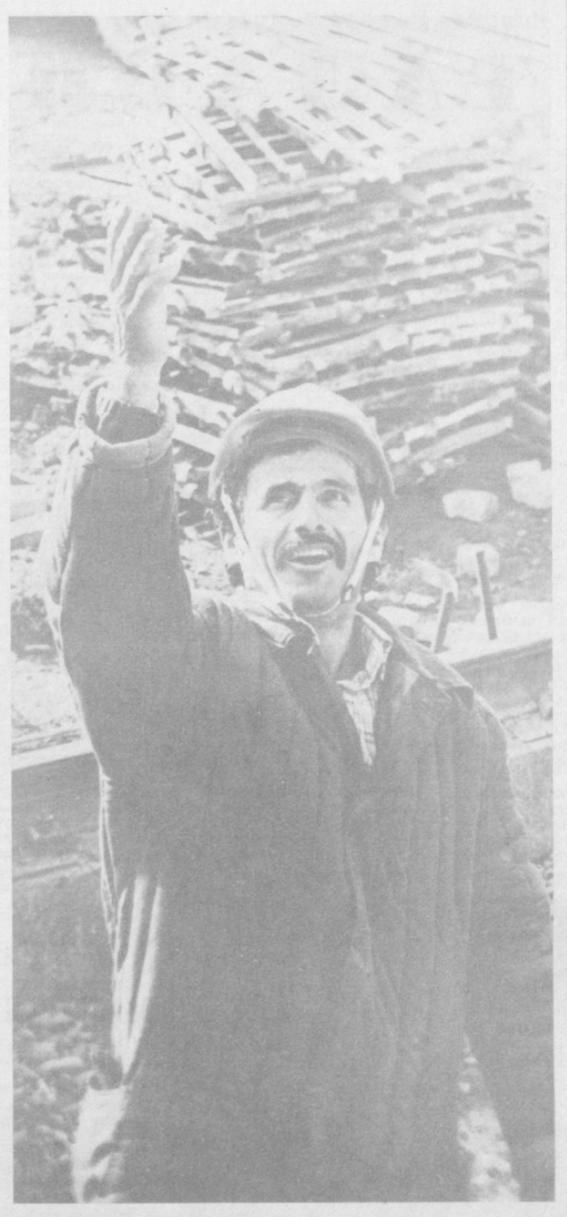
Имтиҳон аъло баҳога топширилди

Бу парвоз ҳақида хикоя қилишдан олдин кабинадаги кишилар билан таъинланган улар фақатгина юксак учувчи маҳоратини намойиш этиб қолмасдан, қатъий соувқонлик, мураккаб вазиятларда тез ва ушшоққоқлик билан ҳаракат қилиш қобилиятини ҳам кўрсатдилар.

Улуғбек Адхамович Фокин ва унинг ҳамкасби А. А. Тимофеев ҳам жузда катта, Алексей Александрович ҳайратининг аэробусининг узунлиги 60 метр, баландлиги — 15, фюзеляжининг кенглиги 6 метр. Салон ичига 350 пассажир ўриндиғи бемалол сифатида ва улар орасида икки кенг йўлак ҳам қолади.

Аэробуснинг улкан ҳажми илк нигоҳ ташлаб қараганда ҳайратлангандек бўлади. Унинг кенг, юксак шифтли салони ҳам жузда катта, Алексей Александрович ҳайратининг аэробусининг узунлиги 60 метр, баландлиги — 15, фюзеляжининг кенглиги 6 метр. Салон ичига 350 пассажир ўриндиғи бемалол сифатида ва улар орасида икки кенг йўлак ҳам қолади.

Э. Григорян Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармаси 159-трести 22-қурилиш бошқармаси пешадан бригадаларидан бригада атамалари қилди. Ҳозир ушбу коллектив яна бир турар жой биноси қурилишини тугалламоқда. Қурувчилар ўз меҳнат муваффақиятларини Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишламоқдалар.

СУРАТДА: бригадир Э. Григорян. М. Нурдинов фотоси.

Олий ўқув юртиларида НАВОИЙХОНЛИК КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Б. И. Ленин номи Тошкент Давлат университетиде буюк ўзбек мутафаккири Алишер Навоийга бағишланган навбатдаги VI конференция бўлиб ўтди.

Тантанали йиллиқда намуна кўрсатган студентларга Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Фахрий ёрликлари топширилди.

Профессор Шомурод Шомуродов буюк мутафаккирнинг бебаҳо ижоди ҳозирда ҳам атрофда қизиқиб тадқиқ этилаётганини ҳақиқатда таъкидлади.

САМАРАЛИ МЕХНАТИ УЧУН

Тошкент фармацевтика институтининг студенти Билимлар уйига таъинланди. Тантанали йиллиқ институт коллективининг республикамизда деҳқонларига 6 миллион хирмонини бунёд этишда кўрсатган ёрдамига бағишланди.

Дарҳақиқат, студент ва ўқувчилар пахта йигим-терими пайтида Жиззах об-ласти, Октябрь районидаги Охунбобоёв номи совхоз далаларида фидокорона меҳнат қилишди. Улар эл хирмонига 4 минг 200 тонна дурдона тўкишди.

Конференцияда кириш сўзи билан оқтин шарҳилов олими, филология фанлари доктори, профессор Шомурод Шомуродов иштирок этди.

200 тоннадан оғирроқ бўлган бу улкан пўлат куш нақадар осонлик билан семага кўтарилади!

Ушбу қурилиш кабиниси ҳам самолётнинг бошқа қисмларига мос. У анча кенг, «ИЛ-62» ва «ТУ-154»дагига қараганда буюроқ. Аммо энг муҳими — ундаги замонавий электрон жиҳозлар, юксак маҳоратли стандартларга мос келувчи асбоб-ускуналардир.

«Қисқасгина югуришдан кейин машина оҳиста баландликка кўтарилди. Одатда самолётлар ҳақида аэропортга келиш ва қисқасгина югуриш, сўйра оҳиста семага кўтарилади. У ҳақида кўп қизик нарсаларни гапириб берди.

Каспий денгизи районида радиодан кутулаётган хабар олинди. Тошкентда кучли шомол билан қор ёға бошлабди.

ЎРТАСИДА НАМПАНИЯНИНГ МАҚСАДИ ҲАМДА ИЖТИСОДИЙ ҚУРИЛИШ УЧУН АХАМИЯТИНИ ТУШУНТИРИШ

Ўрта сиёсий иш билан таъминлашни ҳам анча кўпайтирди.

АДДИС-А Б Е Б А. Эфиопия марказий статистика бошқармаси Арриси вилоятида шу йил ўтказилиши мўлжалланган аҳолини биринчи марта умумий рақамга олишга тайёргарлигини тугатди.

Ю. КАЗАЧЕНКО, СУРАТДА: Минеральные Води аэропортда кўниш. В. Портнов фотоси.

ПОЙТАХТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

УШШОҚҚОҚЛИК БИЛАН

Пойтахтимизнинг Киров районидеги «Бодомзор» квартал оёдоқлашиб замонавий бинолар билан бойиб борапти. Бу ердаги бунёдкорлик ишларини Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасига қарашли 2-ўйсозлик комбинатининг 4-монтаж ҳамда 4-қурилиш ва 2-пардоз бошқармалари азаматлари амалга оширмоқдалар.

«Коллективимиз москваликларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, беш йилликнинг ичидеги ишларини мустаҳкамлаш, ишни пухта ташкил этиш, тежамкорлик қурашини авж олдириб, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан оқилона фойдаланишга ҳаракат қилапти, — деди бошқарма прораби Петр Степанович Цой. — Шунинг учун ҳам бунёдкорларимиз зиммага олинган мажбуриятларни муваффақиятли адо этишга мустаҳкам замин яратиш ниятиде янги йилнинг дастлабки кунларидаёқ ўз ушшоққоқлик билан иш юритмоқдалар.

ЧАҚИРИҚҚА ҚЎШИЛИБ

2-Пардозлиш трестига қарашли 46-қурилиш бошқармасининг Владимир Марков етакчилигидаги комплекслашган бригада бунёдкорлари СССР нинг 60 йиллиги шарафига ўтказилган мусобақада етакчи ўринлардан бирини эгаллаган эди.

Фақ бўлдилар. — Бу бригада, — дейди 46-қурилиш бошқармаси бош инженери А. Раҳимов, — тошкентлик доғдор кишиларнинг Чакиринга яқинлик билан қўшилиб, Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига зарбдор вахтада ишламоқда. Бригадада меҳнат интизомини бузувчилар мулкка йўқ. Коллективнинг ҳар бир аъзоси шига маъсулият билан ёндашиди.

ХИНДИСТОН БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларида Хиндистон — Совет дўстлигига ҳафталик ниҳонига етди.

«Навоий газалари ва унинг мусиқавийлиги», IV курс студенти Э. Шукуров «Навоий ва Бобирнинг ижодий алоқадорлиги» ҳақида докладлар қилдилар.

Ю. КАЗАЧЕНКО, СУРАТДА: Минеральные Води аэропортда кўниш.

В. ПОРТНОВ ФОТОСИ.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

ГАРБИЙ БЕРЛИН. Гарбий Берлин ҳозирга вақтда аҳолининг на- майиши суратлари жи- ҳатидан жаҳонда ол- динги ўринлардан бири- ни эгаллаб турган ша- ҳардир. Шаҳар статис- тика маҳамасининг

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

1981 йилнинг дастлабки тўғизи ойи мобайнида шаҳар аҳолиси 5.780 кўшига, ўтган йилнинг шу давридан эса 14.200 кўшига намайди.

ДАВР ТАЛАБИ

«Средаэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бirlашмаси Харков шаҳридаги «Электростанок» заводи Ташкентга кўчирилди. Хар қандай қийинчиликларга қарамай, икки ойда бу завод ишла туширилди, фронт учун маҳсулот бера бошлади.

Улуғ Ватан урушидан сўнг «Электростанок» заводи электротехника заводи деб номланди. Илалар ўтиши билан корхона ҳар томонли рақобатга кенгайиб, ишлаб чиқариш қувватлари ошди. 1971 йили аса 5 та завод ва бир неча филиаллардан «Средаэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бirlашмаси ташкил топди.

КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди ва КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашаётган бirlашма коллек-

тив ишлаб чиқариш самардорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш борасида қувончли натижаларга эришмоқда. Корхонада ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили план-топшириқлари барча кўрсаткичлари бўйича ортиб билиб келинди. Айниқса, маҳсулот реализация қилиш плани ошариб адо этилди. Ишлаб чиқариш планига қарийб 2 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинди.

Ватанимиз пойтахти — Москва шаҳри санотининг пешадама коллективлари янги йил арафасида ибрат ташаббус билан майдонга чиқдилар. Улар меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлаб бориб, жусак пировард натижаларга эришиш учун янгидан янги резервларни ҳаракатга келтиришга азму қарор қилдилар.

СССРнинг 60 йиллик юбилейи шарафига ўтказилган умумхалқ мусобақасида актив иштирок этиб, юбилей йили план-топшириқлари ва социалистик мажбуриятни муваффақиятли ба-

жарган «Средаэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бirlашмаси коллективлари ҳам москвичлар ташаббусига ақлилик билан қўшилди.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида: «Партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузилишига қарши қатъий кураш олиб бориш лозим» деб таъкидлади. Бу давлат бirlашма ишчиларини фойдаланилмаётган резервларни ҳаракатга келтиришга, бугун нечагидан унумлироқ ишлашга, сифат ва самарадорлик учун курашишга чорламоқда.

Илгари 65 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган, мазкур бirlашмада ҳозир 55 хилдан зиёдроқ маҳсулотлар тайёрланмоқда. Ишлаб чиқарилаётган янги маҳсулотнинг 40 процентдан кўпрогига давлат Сифат белгиси берилган.

Бirlашма коллектив ишчилари электротехника объектларини электр ускуналари билан таъминлашда муҳим ва-

зифа юклаган. Корхонада паст вольтли аппаратлар, реле, вилочетель ва переключателлар, кляммылар, энергетика шитлари ва бошқарилган пульта ва панеллари ҳамда бошқа кўпжа электротехника ускуналари ишлаб чиқаришмоқда. Улар Сай-Шушенск, Сургут, Приморье, Кострома, Экибастуз, Сирдарё ва Навоий шаҳрларидаги гидро ва асосий электр станцияларига ўрнатилган.

Бундан ташқари корхонада атом электростанциялари учун ҳам электротехника аппаратлар ишлаб чиқаришмоқда. СССРни социал ва итисодий ривожлантириши ит Асосий йўналишларида атом электростанциялари қуриш ҳисобига мамлакат энергетика потенциалини ошириш қайд этилган. Шунинг учун ҳам бirlашма коллективни КПСС XXVI съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни бажара бориб, атом нуқсонлари учун маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажминини тобора оширмоқда.

«Средаэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бirlашмаси коллективни мамлакатимизнинг

энг муҳим санот ва энергетика объектларининг муваффақиятли бажаришда муҳим роль ўйнамоқда. Корхонада тайёрланган бошқарилган пульта ва панеллари ит Совет Иттифоқининг энг йирик нуқсонлари — Ровенск ва Калинин атом электростанцияларига ўрнатилган. Бундан ташқари бirlашмада тайёрланган маҳсулотлар Вьетнам, Венгрия, Куба, Назор, Туркия, Болгария, Хундистон, Волгария, Туркия ситига 50 дан зиёд хорижий мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

Шунингдек, Уренгой-Ужгород газопроводи буртмаларини ҳам муваффақиятли адо этилмоқда. Қўришиб турибди, бirlашмада ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини таъминлаш учун кураш намунаси йўлга қўйилган.

Бир беш йилликда икки беш йиллик план-топширигини бажариш ҳаракати билан чиққан республикамиз 15 дондор ишчиларининг қимматли ташаббуси бirlашма ишчилари орасида ўзининг муносиб издошларини топган. Уларнинг бири

Б. САЙДАЛИЕВ.

Тошкентдаги бош заводида 6-электромонтаж цехида ишлади. У Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутаты Людмила Валетовадир. Людмила Александровна ҳозир 1984 йилнинг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот топширишда. Биринчи пойтахтдаги заводларда (бirlашмага қарашли) автдан ўзи ишлаётган пешадама ишчилар 150 кишидан ошиб кетди.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақада ғолиб чиққан «Средаэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бirlашмаси коллективни Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон қасаба соҳалари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКММ Марказий Комитетининг Кўчма Қизил байроғи, диплом ва пул мукофоти билан тақдирланди.

Бу байроқ бirlашма ишчиларини янгидан-янги меҳнат зафарларига даъват этмоқда. Биз яқинда 1983 йил учун ошқариш социалистик мажбуриятлар олдиқ. Ўйламанки, уларни ҳам муваффақиятли бажарамиз. Бунинг учун резерв ва имкониятлар бор. — дейди бirlашма бош директори А. С. Махмудов биз билан суҳбатда.

Б. САЙДАЛИЕВ.

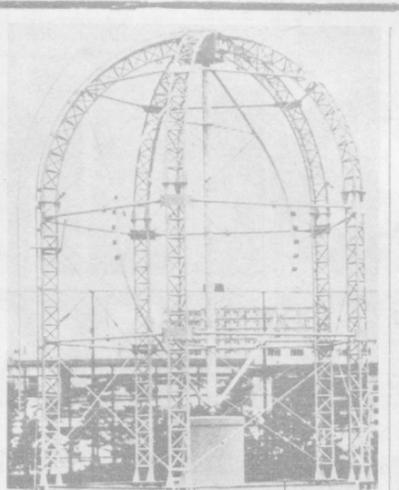

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ХАВФСИЗЛИК КАМАРИ

Голландиялик конструктор Якоб Ласх хавфсизлик учун ишлатилган янги камар кашф этди. Оқдий вазиетларда кинока бошлиқ билан ечиладиган бу камар конструкцияси олдингиларидан анча фарқ қилади. Хўш, шонлиқ вақтларда камар қандай ечилади? Масалан машина сувга қулаб тушди, пассажир ҳушидан кетиб қолди, дейлик. Бу вазиетда камарга ўрнатилган механизм автомат тарзида ишлайди. Машина соатига 10 миль ва ундан ортиқ тезликда бораётганда тўқнашуб юз берса, сўнгги зарбадан кейин 8 секунд вақт ўтгач камар ўз ўзидан ечилади. Конструкторлар камарга ўрнатилган қулфинг бошқа вазиетларда қандай ишлашини ҳам синая қўйишди. Айтайлик машина ағдарилиганда урилиш бир неча бор такрорланади. Ана шундай вақтларда механизм фақатгина сўнгги зарба ҳисобидан ишлайди.

«Ньюсуик» журналининг қайд этишича, Ласх камаридан авиацияда ҳам фойдаланиш мумкин.

ФОТОКАЛЕЙДОСКОП

Сиз суратда кўриб турган иншоот улкан кушларга мўлжалланган нафас эмас. Балки шамаол нури билан ҳаракатга келадиган электростанция. Шамаолнинг нури секундага 15 метр бўлганда электростанция 8 киловатт нуқрат масъудати. Уртача секундага 7 метр тезликда шамаол эсиб турганида, деб хабар қилади Киодо агентлиги, — оригинал станция йилга 17 минг киловатт соат электр энергияси ишлаб чиқаради. Бу эса бир нечта турар мўй посёнкага хизмат кўрсатиш имконини беради. Электростанциянинг яратувчиси ва тайёрловчиси — Япония телеграф-телерадио корпорацияси уни энергия ресурслари кам бўлган Тонара ва Кутиносима оролларида жойлаштиришни мўлжалламоқда.

СУРАТДА: янги электростанция. Киодо — ТАСС фотоси.

БХРНИНГ ЯНГИ МАРКАЛАРИ

СОФИЯ, БХР алоқа министри янги марка чинарди. Булардан бири танилиб қолган «Биринчи» ва жомат арбоби Рабиндрнат Тагор туғилган кунининг 120 йиллигига, яна бири Лотин Америкаси халқларининг озолини ва мустақиллигини учун курашчи, шу йил туғилган кунининг 200 йиллигига бағишланган. Почта министриларини хар бирининг баҳоси 30 стотинкага тенг.

СИРЛИ КАСАЛЛИК

Сифатсиз ўсимлик мойини оқватга айлантириб истеъмол қилиш натижасида кишиларнинг ўлганини ва захарланганини сабабни содир бўлган мижозлар Испанияда хали ҳам титчиғанича йўқ. Бундан икки йил муқаддам чачқончи корчалоқлар тарихида инсон соғлиги учун зарари бўлган ва текшириб кўрилмаган ҳар хил моддаларнинг иборат жуда кўп озиқ-овқат маҳсулотларини бозорга чиқарган эдилар. Натингада, сармай маҳсулотларга кўра, 330 дан ортиқ киши ҳалок бўлган эди.

Бутун мамлакатда, шу жумладан Мадридда бир пайлар сирли касалликка чалиниб, кўпчилигининг ички органларида оғир асорат қолган кишиларнинг оммавий номийини бўлиб ўтган эди. Улар ҳукуматдан бу фожиянинг ҳақиқий айдорларини аниқлаш учун тегишли чоралар кўришни ва уларга муносиб жаза берилишини талаб қилдилар.

ТЎШАК ЎРНИДА МИХ

Баъзи кишилар шуҳрат учун нималар қилмайдилар, дейсиз? Жумладан уэльлик 45 ёшли Кен Оуэн 130 соату 15 минут давомида тик қоқилган миخلар устида чалқанча ётди. Миخلар тахтага 5 сантиметр оралиғида қўйилган эди.

Кен Оуэн 1980 йилнинг октябр ойида худди ана шундай тарздаги миخلар устида 102 соату 23,5 минут ётиб, бу борада рекорд қўйган эди.

Унинг бу рекорди Гиннесснинг рекордлар китобида қайд қилинган.

Кен Оуэн уйку оралиғидаги танаффус пайтларида чуқур мазмундор филоеобик китоблар ўқири ёти телефонда дўстлари билан суҳбатлашарди.

«Менинг мақсадим, — дейди рекордчи, — миخلар устида 400 соат ёта олишдан иборат. Ана шундангина рақибларим мендан миخلар орақда қолиб кетишади».

ГРАМПЛАСТИНКАНИ ЎҚИЙ ОЛАДИГАН ОДАМ

Бундан беш йил муқаддам филателиялик 40 ёшли врач Артур Линген ўзича галаги бир қобилият борлигини пайқаб қолди. У дастлаб «Мен грампластинани ўқий оламан» деганида қўнчилиги бу гала ишонч қирамаган эди. Ажабо, одам ҳам пластинкага қараб туриб, Бетховен симфонияси каби йирик асарларни аниқлаб бера олади.

Бу ноёб янгилик инсон миъясидagi феномен ҳиссида олимлар дарҳол изланиш олиб боришди. Таниқли музикачилар иштирокида

олиб боришган телевизион эшиттиришлар чоғида Лингеннинг ўзи бу тўрида тушунтириб беришга ҳаракат қилди.

«Пластинкадаги чиқиқлар бир-бирдан фарқ қилади албатта. Унинг чуқурлиги ва узунлигининг такрорланган формаси музика ҳақида грампластинкадаги чиқиқ белгиларини кўриб олиш ҳақида кўч

гашири. Унинг айтишича, бу белгилар ҳар хил рангда бўлади. Ана шу ранглар орақда ҳам пластинкадаги музикани қандайдигини белгилаш мумкин.

Бу ноёб ҳолат ҳақида ховрича шуларнига айтиш мумкин. Лекин инсон кулоғи ва кўзи ўртасидagi кўришмас «кўприк» тўғрисида узоқ изланишлар олиб боришга тўғри келади.

СОЦИАЛ ПРОБЛЕМА

ПАРИЖ. Франция миллиат кўрсатишга бўлиб ўтган кенгаш жомат тартибини мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши кураш мумкинликларига бағишланди. Франция коммунистик партияси уюштирган бу кенгаш ишида парламент аъзолари, таниқли филантруп юристлари, олимлар, жомат ташкилотларининг намояндалари иштирок этишди.

Жиноятчилик ит н г ўсиб бораётганини Франциянинг энг ўтай социал проблемадан биридир. Расмий маълумотларга кўра, 1981 йилнинг ўзидагина мамлакатда 2 миллион 800 мингта янги жиноят содир бўлган, кейинги ўн йил ичиди талончилик мақсадига қилинган ҳужум сонин қарийб уч баравар ошган. Жиноятчилик натта шаҳарларда айниқса тез кўпаймоқда. Парижда ўтказилган жоматчилик фикрини сураб билиш пойтахт аҳолисиндан ҳар тўрт кишидан бири кеңас кўчига чиқишга журъат этмаётганлигини кўрсатди.

КЕЙИНГИ ЮЗ ЙИЛ ИЧИДА

Балтикадаги бўрон сабабли балад тўлқинлар вужудга келиб, Швеция пойтахтини сув босди. Шаҳарнинг кўрфазлари ва каналларида сув нормал юзасидан 110 сантиметр кўтарилиб, апроф районларни босди. «Датсен нухотер» газетасининг ёзишича, Стокгольмда кейинги юз йил ичиди бундай ҳодиса юз бермаган эди.

МОТОРЛАРНИНГ ЯНГИ ТИПИ

Венгриянинг Дьер шаҳридаги «Раб» вагонсозлик ва машина созилик заводига 240 ва 290 от кучи қувватига эга бўлган моторларнинг иккита янги типини ишлаб чиқарила бошлади. «Инарус» автобуслари учун мўлжалланган бу динга

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

Австралида кўш кучи билан юрадиган электротромили яратилди (суратда). Унинг дигителни инкита 12 вольтли аккумулятор ва машина томида ўрнатилган 600 ватт қувватли нуғш элементли батареялардан келадиган энергия ёрдамида ҳаракатга келади. Тўртта велосипед гилдиридаги ўрнатилган электромобил ўртача соатига 22 километр тезликда ҳаракат қила олади. Машина конструкторлари ўз ихтироларига мамлакат бўйлаб сафарга чиқиб, тўрт минг километр масофани босиб ўтишга қарор қилдилар.

ЮПИ—ТАСС ТЕЛЕФОТОСИ

Стокгольмдаги «Скансен» ҳайвонот боғининг хизматчилари ўтган йили Африкадаги мамлакатларининг бирдан олиб келинган чаёнлар оиласи кўпайганлиги ҳақидаги хабарни қувонч билан кўтиб олдилар. Чунки бу чаёнларнинг тутқуйлиқда биринчи бор кўпайишидир.

Янги қулай электр-поездлар

Югославия пойтахтини пойтахтининг аҳолисини водопровод суви билан таъминлаш ички баравар кўпайтириш имконини беради.

Совет электрчиқалари

ана шу ўлкадаги ўнлаб шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолисинга транспорт проблемаларини ҳал қилишда кўп миқдотда ёрдам беради.

Вақтинг кетди — нақдинг кетди

МИЖОЗЛАРГА ҚУЛАЙ БЎЛСИН ДЕБ

«Техслэбжитрибор» ишлаб чиқариш бirlашмасининг қабул пунктларини иш вақтинги ўзгартирди

Бirlашма коллективни бугунги кунда ўндан ортиқ хизматлари билан аҳоли ҳоқининг чинармоқда. Асосий ишлар билан бир қаторда музика асбоблари ва тикув машиналари ремонтини учун буртмалар қабул қилинмоқда. Бу ерда унингиздаги холодиликка абонемент хизмати кўрсатиш учун шартнома тузишигиз мумкин. Шу йилнинг январ ойидан бошлаб бirlашмадаги янги хизмат ускуни жорий этишди. «Элетап — микро» электр телефон аппарати ремонт қилина бошланди.

СССР Министрлар Совети қарорига амали иш билан жавоб бериш мақсадида аҳолига хизмат кўрсатиш бўйича иш режими тартибга солиш учун коллективнинг 23 бўлими дам олиш кунисиз ишлашга ўтказилди. Аҳолига қулай бўлган вақтда хизмат кўрсатадиган пунктлар адресини бермиз: марказий универсал магазин ёнидаги 1-мансий хизмат уйи ерталоб соат 8 дан кеч соат 20 гача ишлайди. Бу ерда соат, электростара, фотоаппаратлар ремонт қилинади. Кўйбйшев номили автостанцияга жойлашган 39-пунктда, Қўнлиқ бозоридagi 42-пунктда, Весна кўчаси 223-уйда жойлашган бirlашма пунктда ҳар хил турдаги соатлар, электр устасалар, заргарлик бirlашма ремонт қилинади. Ленин кўчаси 40-уйда жойлашган электрон соатлар, Октябр боғидаги 26-пунктда соатлар, электр устасалар, заргарлик буюмлари ремонт қилинади. Чилонзордаги савдо марказида жойлашган мансий хизмат уйида электрон соатлар, электр устасалар ремонт қилинади. Шунингдек, Қўнлиқ — 1, Максим Горький проспекти 87-уйда, Йўлдош шаҳарчадаги 5-квартал 21-уйда, «Марказ — 26» даги 89-уйда, 2-Қорақамиш массивидаги 1-микрорайонга жойлашган савдо марказида, Тимирязев кўчаси 3-уйда, Лисунов кўчаси 1-«А», 15-уйда, К. Ерматов кўчаси 34-«а» уйда жойлашган пунктларда холодилик, кир ювиш машиналари, пилесослар ремонтдан чиқарилади.

КИМ АЙБДОР?

Ўтган йилнинг 19 январиди ТашГРЭС директори ўртоқ Аҳмедов номига шахсий пенсия олиш учун ҳужжатларини таъбирлаш кераклиги тўғрисида йлтимос қилиб, ариза ёзган эдим. Бир неча мартаба эслатганимдан кейин кадрлар бўлими менинг ҳужжатларимни қайтарди берди. 13 дeкабрда Оржоникиде район социал таъминот бўлимининг инспектори менга маълум қилди.

Меҳнат деса қочар узоқдан, Роҳат топар эмши арқадан. Е. ОДИЛОВ расми.

Изоҳнинг ҳолати мўъжиз

(«Вечерняя Москва» газетасидан).

А. БАҲОДИРОВ, Жами 31 йилдо.

Бу йил Тошкентдаги экспериментал миллия чолгу асбоблари фабрикаси 2,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради. Корхона тайёрлаётган чолгу асбоблари халқ музика ансамбллари, маданият уйлари, музика ўнвур юрларига юборилди. СУРАТДА: фабриканинг пардозлаш цехи илгор ичиси Фотима Каримова. У шу кунларда сме на топшириқларини 125 — 130 процент адо этипти. В. Сиротнин фотоси.

БИЛИМ БЕРИБ, ТАРБИЯЛАЙЛИК...

ХАЛҚ МАОРИФИ ХОДИМЛАРИ АКТИВИ ИЙГИЛИШИДАН

Таълим-тарбия жараёнида янада такомиллаштириш, ўқувчиларни ватанпарварлик, интернационализм руҳида тарбиялаш кўчатириш, уларни актив меҳнатга тайёрлаш масалалари шаҳар халқ маорифи ходимлари активининг йилги ишларида муҳокма қилинди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети халқ маорифи Бош бошқармасининг бошлиғи Х. Қ. Йўлдошев ўз докладыда таъкидлаганидек, шаҳарда 25 мингдан зиёд педагог меҳнат қилади. Уларнинг бутун куч-қайратини, икюдий меҳнати таълим ҳамда тарбия жараёнининг бirlаниши, дарс беришнинг юксак илмий савиясини таъминлашга қаратилган.

БИЗНИНГ ШАҲРИМИЗ — БИЗНИНГ ФАҲРИМИЗ

ВАЪДА БЕРДИНГМИ — БАЖАР

Шаҳарнинг марказий кўчаларида тартиб ўрнатилдиб, кўч ҳолларида чеккадаги турар жой массивлари унутиб қўрилиб, таъминоти билан қачонгача мурося қилиш мумкин? Йўлларда, кўчаларда чеккасида, болалар майдончаларининг яқинида ҳаётлаб чиқилди улозиб этиши айниқса кишини ташвишга солади.

(Шаҳримиз дондор кишиларининг «Бизнинг шаҳримиз — бизнинг фаҳримиз» Чакриғидан).

Кейинги йилларда Октябр райони қиёфаси ўзгариб, кўчалар, проспектлар ва хибонлар янада гузаллашиб бормоқда. Қўнлаб қулай турар жойлар, маъмурий бинолар, фойдаланишга топширилмоқда. Районда шаҳримизнинг 2000 йиллик борасида самарали ишлар амалга оширилмоқда. Янги ишхўларни парвариш қилиш ва уларни сақлашда Ростов-Донликлар методи бўйича корхона ва ташкилотлар ўзларига бirlанишган жойларда самарали ишлаб, районнинг кўрнига кўрн қўнишга ҳисса қўнишмоқда. Ленин баъзи корхона ва ташкилотларга бirlанишган устасаларда ҳеч қандай ободчилик ишлари олиб борилма-

ЁЗДА ЧАНГ, ҚИШДА ЛОЙ

Собир Раҳимов райондаги Пушкин номили маданият ва истироҳат боғининг орқа томонида Қизил майдон проеъди жойлашган. Бу ердан Қайноғус ариғи оқиб ўтади. Унинг қўниши жуда ачинарли. Чунки ариғ уч йил олдин тозаланган эди. Тозаланганда ҳам ариғ ичиди чиқилдилар шундай ҳинга чиқариб қўйилди.

2 ТОШКЕНТ БИТ ОҚИШНИ

29 ЯНВАРЬ, 1983 й.

В. ЗИЕДАЛИЕВ.

ларин бартараф этиш ҳақида Собир Раҳимов район ижроия комитетига мурожаат қилди. Лекин улар ваъдадан нарига ўтишмапти. Наҳотки, шаҳримизнинг 2000 йиллиги тўйини нишонладиган бу йилда ана шундай камчиликларга барҳам берилмаса?

А. БАҲОДИРОВ, Жами 31 йилдо.

олиб кетилмади. Қизил майдон проеъдида қиш вақтида лой тиззагача чиқди. Ёзда чангдан ўтиб бўлмади. Баъзи шоферлар бу проеъдга кирүү ганликларига минг пушаймон бўлишди. Биз ана шу проеъдда истикомат қилувчилар бу ердаги камчилик-

Шу рубрика остидаги материаллар журналист Санъат МАХМУДОВА таърири остида бериб борилди.

Она боғбон

Драма шаклида ёзилган бу лавҳани Навоий номи Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти Ойшахон ТУРАЕВА «Малоҳат» рубрикасига тақдим этди.

Кенг саҳнали ҳовли... Саодатнинг аразлаб келганига ҳам анча кун бўлди. У онасига ҳасратларини тўкиб солипти.

Она: Бо ҳудо, ўша қайнонагини доим «мижи-мижи» қилади. Миёси айнаган кампир. Кун бўйи нимани қилади ўзи?

Саодат: Гап сотади-лар-да, гап... Она: Ҳа, қийин бўлган сенга қийин бўлди. Қайнона она бўлармиди, сенга ачинармиди? Сенга қуядиган мана мен (қўлини кўкрагига уриб).

Она: Ҳа, қийин бўлган сенга қийин бўлди. Қайнона она бўлармиди, сенга ачинармиди? Сенга қуядиган мана мен (қўлини кўкрагига уриб).

Муаллиф нэоҳи: Холисона айтиб, азиз оқшомдон, ўз қизига бахт тилаганда она шундай иш туталарми? Қиз бола ўқиб, илм хунарли бўлиши яхши. Лекин бу бахтинг кери томони-ку. Вақти келди қиз бола турмуш қурари.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

Саодат: Ундан баттарорини қилдим, ба-рибор фар ҳам, ўғли ҳам насаҳатини қўймайди.

ши кексайгандай кейин кўнгли ҳам возик бўлиб қолади. (Армон билан) Ойим бечоранинг ёшлиги азоб-у, укубатда ўтган. Отам фронтга жўнаганларида мен атиги етти ойлик энанман. (Кўнгли бузилиб). Қора хат келса ҳам... бошқа турмуш қилишга кўнгиллари бормади... болам ўғай ота қўлида зорланмасин, деганлар-да Фақат ёлғизимдан зора роҳат кўрсам, деган умид билан яшаганлар. Шуларни ўйласам, назаримда фарзанднинг бурчимни ўрнига қўймагандайман. Шунинг учун ҳам бу ҳақида яна бир бор ўйлаб кўришимиз керак. (Қайнонасига қараб). Тўғрими, оий?

Қайнона: (бир оз тезлашиб). Тўғри-ю, лекин ҳадеб бировнинг боласини чўқийвермасинлар (жаҳл билан). болам кўчада қолгани йўқ, айтиб қўйинг қудамта, зилимлик ҳам эви билан бўлсин...

Саодат: (эрининг гаплардан кейин таъсирланган). Унчалик эмас, оий! Мен ҳам... (дудуклини) оз-оғина қизишиб... (гапни тугатолмайди).

Қайнона: Нима? Айб кимда? Қайнонагини қоралаб, ўзингни оппоқ қилиб келгандинг-ку? (пауза) Гапирсанг-чи, гапирсанг-чи, жувармак.

Саодат: (ноқулай аҳволда) Айтган гапларимга лушаймонман. Энди ойимнинг юзларига қандай қарайман?

Аҳмаджон: Саодат, хатонингни тўшунди етисизки... (хурсанд) Раҳмат! Оналар қалби муруватли бўлади. Ойим гина сақлайдиганлардан эмаслар, сизни аллақачон кечирганлар. Саодат, шунга билингни, сизни онангиз менга ҳам, менинг онам сизга ҳам она (қайнонасига илқ қараб кўяди). Шундай бўлгач, у киши сизга фақат яхшиликни истади. Бизнинг тиниб-тиниб кетшимиз, бир-биримизга меҳр-оқибатли бўлишимиз, яхши фарзандларнинг ота-онаси бўлишдек бахтга эришимиз яна оналарнинг эришига ойналармик? Шундай бўла туриб, онамни қайси виждон билан ташлаб кетаман? Борди-ю, ташлаб кетганимизда, биз тўғримизда маҳалла-қўй, одамлар нима дейишаркан?

Қайнона: (юмшаб). Ёнгилтақлик курсин, болам. Юзимни шўвин қилиб қўйдинг. Келганимизда қизингга қайтариб, олиб бора, девиди-а! Қудамнинг олдига нима деган одам бўлдим энди. Қудачилик — мийн йилчилик, дейишди. Бундоқ танангга ўйласанг бўлмасмиди?

Аҳмаджон: Хаммадан ҳам хатоллик ўтади-да (қулиб). Хатонини тўшуниб, тан олиш ҳам мардинг иши.

Саодат: (хаёлан қайнона билан гаплашад). Ойи, мени кечиринг. Иззатингни жойига қўймадман. Ўзимни ўқиган, сизни саводсиз деб талтайиб кетибман. Ғўр бўлмасам, шундоқ қилардим-дими? Яхшимиз сиз босиқлик қилгансиз. Энди бир умр сизни бошимга кўтараман. Шундоқ ойимнинг қадрига етмабман-а. Энди одамлар кўзига қандай қарайман, улар менинг ҳақимда нима дейишаркин? Ойшахон ТУРАЕВА.

Дугоналар кутубхонада. М. Нуриддинов фотозэтиди.

Жиловланган қуёш нури

Қирғизистоннинг Чу водийсидаги «Майский» ва Куйбешев номи совхозларида эндиликда ҳўжалик ва маиший эҳтиёжларга кетадиган сувни фақат қуёш иситиб беради. Бу ерда республика фанлар академиясининг олимлари ишлаб чиққан қуёш нури билан сув иситадиган қурилмалар ишлаб боради. Гелиотергетика Қирғизистондаги илмий-тадқиқотлари н и г етакчи йўналишларида бири бўлиб бормоқда, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг президенти М. Имоналиев. — Олимларимиз республикада халқ ҳўжалигида қуёш энергиясидан фойдаланиш соҳасида олиб борилаётган конструкторлик — техно-

ФАН ВА ТЕХНИКА ИЗЛАНИШЛАРИ

логик ечимларнинг ҳаммасига бошчилик қилдилар. Регион қуёшнинг битмас-туганмас энергиясини кенг қўлайда ўзлаштириш учун илҳоятда қўлай шароитларга эга. Бу ерда бир йилда уч юз киловатт қўй оғроқ чиқиб туради ва кўпчилик раёонларда ушундай қуёш энергияси ҳақидаги тадқиқотлар асосида соф ва шафқоплис.

КФПС XXVI съездида Иссыккўл области ва Чу водийси районолари бой табиий ресурсларини комплекс равишда ўзлаштириш вазифаси қўйилганиги муносабати билан ҳам қуёш энергиясининг аҳамияти айниқас оради. Мутахассисларимиз бу вазифани халқ эҳтиёжларига асосланган равишда қўйилган илмий-тадқиқотларни ишлаб чиқаришда ушундай эҳтишамлар билан маҳалда уй-қўй ва чорвачилик биололари яратган гоят тез

кўшмачага бошчилик қилдилар. Регион қуёшнинг битмас-туганмас энергиясини кенг қўлайда ўзлаштириш учун илҳоятда қўлай шароитларга эга. Бу ерда бир йилда уч юз киловатт қўй оғроқ чиқиб туради ва кўпчилик раёонларда ушундай қуёш энергияси ҳақидаги тадқиқотлар асосида соф ва шафқоплис.

Лазер микронларни «ушлайди» Еркин нур чақнайди ва экспериментаторлар одам сонидан ҳам анча ингичка микронларни ишлаб чиқаришда, алоҳида аниқ соат механизмида, деформация, вибрация, уриштириш каби ҳодисаларни ўрганишда ҳам лазер контролёр гоятда самарали бўлиб қилади. (ТАСС).

Шанба оқшоми

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ҲАЖВ ДАФТАРИДАН

ВАЙСАҚИ НОДОН

Хурматли редакция! Мен уй ҳавоси шаронтида ларварийлашадиган цитрус ўсимликларини, айниқас лимонни ўстиришга жуда қизиқман. Шу ҳақида мутахассис Хоминурод Хуррият кўча, 57-уйда

Мен уй ҳавоси шаронтида ларварийлашадиган цитрус ўсимликларини, айниқас лимонни ўстиришга жуда қизиқман. Шу ҳақида мутахассис Хоминурод Хуррият кўча, 57-уйда

Мен уй ҳавоси шаронтида ларварийлашадиган цитрус ўсимликларини, айниқас лимонни ўстиришга жуда қизиқман. Шу ҳақида мутахассис Хоминурод Хуррият кўча, 57-уйда

навларидан олган қалъачаларни энди ўстириш ҳам мумкин. Булар ҳам яхши қаралса 3—4 йилдан сўнг ҳосилга кирди.

Энди лимонни ўстириш борасида ўри оғроқ тўхтамайди. Лимонни эндиш учун икки қисм юмшоқ тупроқ, бир

ва оғроқ томонлари ювилиб, нам латта билан артилади. Хафтада бир маротаба (бақордан қузғачга) лимонни минерал ўғитлар эритмаси билан (пакетлардан кўрсатилган миқдорда) сугоринг лозим. Бунинг учун тупроқ олдидан намиктири-

тиётлик билан юмшатилади. Ўсимлиكنи жойидан ҳадеб сугориб, жойини алмаштиравриш ҳам ярамайди.

Ўсимликка суяқ ўғит беришдан олдин тупроқ яхши қўллангани ва ўғит эритмасига тағна оқиб чиқиб кетмаслиги учун яхшилаб сугоринг лозим. Минерал ўғит сифатида суперфосфат, калий тузлари, аммиак ёки калий селитрасидан илҳоят яхши тузларни, аммиак ёки калий селитрасидан 2—5 чой қошн ва калий селитрасидан ярим қошқ —10—12 литр сувда эритилган аралашма эритмаси билан озиқлантирилади.

Лимон гуллашидан олдин ва гуллаш даврида аммиак селитрасидан ярим чой қошқ, суперфосфатдан 2.5 чой қошқ, калий селитрасидан бир қошқ эритмаси билан озиқлантирилади.

Лимон кўк-яшил бағрлари билан уйга аюйиб манара беради, гуллаганда кўзларни қувонтиради, мевалари гултувақда худди «Олтин олма» каби сап-сарғи бўлиб туради. Лимонсеварлар уни уйда яхши ўстириб, ўсимлик оламнинг гўзаллигини баҳраманда бўлади.

Х. ҲАБИБУЛЛАЕВ, илмий ходим.

Дунёда наботот олами ранг-баранглиги билан ажралаб туради. Цитрус ўсимликларида бири — лимон субтропик ва тропик мамлакатларида ўсади. Шунга қарамай ҳозирда мамлакатимизнинг Грузия ССР, Абхазия, Ажария АССРларида, Ўзбекистонимиз ва г Денос, Сарисие, Тошкент областининг Оржоникидзе ва бошқа кўпгина районларида лимон ўстирилмақда. Шунингдек, Токионинг ССРнинг бир қанча районларида лимончиликка катта аҳамият берилмоқда.

Республикамизда лимончиликни ривожлантиришга асосан ёпиқ — ойивандли теллици усулидан кенг фойдаланилади. Лимон уй шаронтида ҳам яхши ўсади. Уни кўчатдан ва баридан ҳам қўйиб туриш мумкин. Лекин баридан ўстиришда жуда эҳтиёт бўлиш керак. Барг бақчалари сувга тегиш қўйилад. Бир қанча вақт ўтгач, барг бақчалардан майда тукчалар — илдизчалар ҳосил бўлади. Шу вақтда уни ту-

қисм чириндига бой тупроқча ярим қисм чиринган гўнг, йирик тоза кум, шунингдек бир оз майдаланган писта кўмир (яхши оқайиб дарахтининг) аралашмасин тайёрлаш керак. Уни шундай сугоринг керакки, тупрак ёки бошқа илдизчадан ачмасин, аммо кўриб ҳам қолмасин. Сувнинг ҳарорати ҳавонингизда 2—3 даража Цельсийгача юқори бўлиши керак. Энди лимонга ҳафтада 2—5 марта, қишда 2—3 марта сув пурақ тутирилади. Вақти-вақти билан бағрларининг олд

МАШҲУР КИШИЛАР ҲАЕТИДАН

СИЗ ҲАҚИНГИЗДА ЎЙЛАДИМ Бир америкалик пулдор матбуот байрамда хаблага чўшиб турган Бернард Шоунинг кўриб: — Сиз нима ҳақида ўйлаётганингни билиш учун бир долларни аямасдинг, — деди. — Э... — жавоб қилди драматург хабларим бир долларга ҳам арзимайди. — Барибир, — ки-зикиб сўрашда давом этди пулдор, — нима ҳақида ўйлаётган эдингиз? — Сиз ҳақингизда, — хушмуомалалик билан жавоб берди Шоу.

ТАРЖИМА ҚИЛИНМАЙДИГАН СЎЗ

Бир меҳмондорчиликда Бернард Шоу бой фабрикантнинг хотини билан ёнма-ён ўтириб қолди. Хурматли жаноб, — Шоу, — муружаат қилди хоним ёзувчига, — сиз оранданинг бирон чорасини билмайсизми? Шоу қўшинига диқ-

Ҳамза номи узбек Давлат акаде миң драма театрида А. Софроновнинг «Юрак операциеси» спектакли премьераси бўлиб ўтди. Пьесани ўзбек тилига А. Абдуллаев таржима қилган. Асарни А. Н.Островский номидаги Тошкент театр ва рақсий санъати институтининг дипломанти М. Азимов саҳналаштирди. Спектаклда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Т. Каримов, Т. Юсупова, ёш актёрлар Э. Носиров, С. Юнусова ва бошқалар қатнашмоқда. СУРАТДА: спектаклдан бир саҳна. Г. Пун фотоси. (ЎЗАТ).

О. САТТОРОВ: Илгарилари Шота Руставели прорекстининг чал томонда Кичик Миробод кўчаси бўларди. Ҳозир Юрий Ивлиев деб аталади. У ким бўлган?

Жавоб: Совет Иттифоқи Қажрамони капитан Юрий Ивлиев (1923—1944) номи билан аталуши бу кўчага 1961 йилда ном берилган. Қажрамон шундай тугилиб ўсган эди. 18 яшар Юрий Ивлиев 1941 йилнинг декабрида Чкалов номидаги учувчилар билим юртини муваффақиятли тамомлади. Эскидрилья командири капитан Юрий Ивлиев Улуғ Ватан уруши фронтларида 120 марта ҳаво жангларида қатнашди. Бизнинг ҳамшаҳаримиз душманнинг 20 та тақини, 12 та самолётини, 5 та шезлонгини, жуда кўплаб бошқа техника ва аскарларини ма-жақлаб ташлади. У айниқас Белоруссияни овоз келиши учун олиб борилган жангларда катта қажрамонлик қўрсатди. Гродно шаҳри яқинида жанглар таътиридаги бажариш чоғида Ивлиев қажрамонларча халок бўлди. 1944 йил 26 октябрда Юрий Ивлиев вафотидан кейин унга Совет Иттифоқи Қажрамони унвони берилган.

ЯНГИ ИХТИРОЛАР

Грузия политехника институтининг студентлари яратган «буғ тути» учун иссиқлик электр марказларида қозон юзюда ҳосил бўлувчи қувиқди нишон бўлиб қолди.

КУЙИНДИНИ КЎЧИРАДИГАН ТЎП

Тўпинг ҳар квадрат сантиметрига 25 килограмм қўш билан урадиган оқим зарбаси қувиқдинда ҳосил бўлган энг қаттиқ «эндрин» ҳам бир неча минутда парна-парча қилиб юборади. Бунинг устига зарб билан уриш чоғида водород билан нислордага парчаланган бу ёнгиланинг яхшироқ ёнганга ёрдам беради ва бунинг натижасида атмосферага камроқ тур-ун чиқади. Ихтирони Тбилисда ТЭЦда жорий этиш коэффициенти инки учу баравар оширилган имкон берилган таъкидланган. Экономистлар студентларнинг шу тақлифлари ва бошқа тақлифларини жорий этиш ҳисобига бир йил мобайнида тежалган ёқилғи ТЭЦнинг бар ҳафта мобайнида иш-лашига киқоя қилиши ҳисоблаб чиқдилар. (ТАСС).

«Ф» КРОССВОРДИ

Азиз оқшомдон! Ушбу кроссворд «Ф» ҳарфига бағишланган бўлиб, тўрт ҳарфлардан иборат сўзлардир. Сўзларни стрелка кўрсатилган хонадан бошлаб ёзиб чиқинг: 1. Эроннинг жанубий қисмидаги тарихий ва маъмурий вилоят. 2. Тасвир санъатининг бир тури. 3. Мантқиқий фикрланувчи шакл. 4. Покистон шoirи, танқидчи ва жамоат арбоби. Халқаро Ленин ва «Нилуфар» мукофотлари лауреати. 5. Сўз туркуми. 6. Кинёвий элемент. 7. Дарё ва кўл соҳаларидаги боғиқоқилларда яшайдиган қуш. 8. Француз физиги, ер шаронтида ёруғлик тезлигини аниқлайдиган методни ишлаб чиққан олим. 9. Автомобиллар йўлини ёритувчи электр фонарь. 10. Классик лириканинг энг кичик жанри. 11. Муайян мақсадга мўлжалланган маб-ла. 12. Маълум соҳага оид ва муайян вазифани бажаридиган кемалар жамуи.

«ТОШКЕНТ ИЛНОМАСИ»

КРОССВОРДИНИНГ ЖАВОБЛАРИ: УНГА: А—1865. Б—1920. В—1926. Г—1930. Д—1933. Е—1956. Ж—1970. З—1975. И—1977. К—1963. ЧАПГА: А—1889. Б—1968. В—1924. Г—1927. Д—1936. Е—1935. Ж—1959. З—1975. И—1977. К—1963. «Шанба оқшом» саҳифасидаги кроссвордларга Д. Аҳмаджонова, Г. Шамсутдинова, А. Орпнов, А. Аюбов, М. Султонов, К. Собитова, Б. Ҳамидов, М. Парпиева, Қ. Содиков, Н. Нусратова ва бошқа ўртоқлар тўғри жавоб ёзиб юборишган. Хат йўлланган оқшомхонларга редакция та-шанкур бидирмади.

Нодир хазина

(Адабиётлар кўрсаткичи)

Азиз шаҳримизнинг шу йил июль ойида чоп қилинган катта тўғина Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасининг миллий библиография бўлими «Тошкент» (Адабиётлар кўрсаткичи) деган библиография кўрсаткичи тайёрлади. Ҳозирга қадар Тошкент тарихи юзасидан йиринч библиография кўрсаткичи нашр этилмаган. Китобхоналарга тақдим этилаётган бу кўрсаткич биринчи тақрибдир. Кўрсаткич хронологик жиҳатдан Тошкентнинг қадимий давридан ҳозирги кунгача бўлган ҳаётини ўзидан акс эттирган бўлиб, китоб, журнал, тўплам ва айрим газета мақола-лари йиғинидан иборат. Кўрсаткич дохийимиз В. И. Лениннинг Тошкент тарихига доир асарлари ва ҳужжат-

Дам олиш соатида

бўлса, материал асосий бўлимда жолаштири-лаб махсус йўналиш берилган. Яъни мате-риал қайси номерда берилган бўлса, шу но-мер кўрсатилади. Ушбу библиография кўрсаткичи Тошкент тарихи, ҳўжалиги ва ма-данияти билан қизиқувчи жамоатчиликка ёрдам бериш мақсадида таъзили. Ундан та-рихчилар пропаган-дистлар, кутубхоначи-лар фойдаланишлари мумкин. Дохий В. И. Ленин асарлари ва В. И. Ле-нинга хатлар бўлими-лар оид материаллар алоҳида, сўнгра бошқа адабиётлар қайта бе-ришнинг тартибда бе-рилади. Бадий адаби-ёт бўлимидаги адаби-ётлар алфавит тарти-бда жолаштирилган. Бирор китоб, мақола ёки қарор бир неча бўлимга тааллуқли

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ОЛИМОВ, Б. МАҲҚАМОВА: Биз бир гурупа самарқандлик ўқувчилар Тошкентнинг аюйиб бинолари, майдонлари билан танишиб, нима учун «Урда» деган ном қўйилганига қизиқиб қолдик. Шу ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: IX асрда ҳозирги Октябрь бонори ўрнида қўрғон қури-либ, атрофи девор билан ўралган шаҳар маркази вуқудга ке-лади. Шаҳарнинг аҳо-лиси ўрнашиб олган қисми эса иккинчи қирғи девор билан ўраб олинади. Мудо-фаа мақсадида қури-лган бу девор Х аср-дан то XIX асрнинг ўрталаригача Тош-кентнинг четарасини белгилаб турган. Вақт ўтиши билан шаҳар илдизга қўрғонлар бу-зиб ташланади. Ке-на-та-сенни шаҳарнинг марказий қисмига ай-ланади. Шаҳарнинг ташқи девори унинг асосий мудофаа ниш-оти бўлиб қолади. XIX аср бошида Қўқон хо-ни Тошкентни босиб олгандан кейингича шаҳар территорияси бирмунча кенгайди. Қўрғонлиқлар Тош-кент яннда ўзлари учун қўрғон — Урда қуридриларди. Бу қалъа Анҳор (Бўзсув) нинг чап соҳилига қу-рилган. Анҳорнинг ўғ-томонидан эса шаҳар-нинг мудофаа девори ўтган эди. Бу қалъа-нинг қаршида ша-ҳар дарвозаси (Шай-хонтоҳур) бов эди. XIX асрнинг 80-йил-лари келиб, Урда ша-ҳарга қўшилди ке-тади. Шу жойда Анҳор-нинг чап томонига я-нги девор қурилади ва шаҳар территорияси анча кенгайди.

В. БАҲОДИРОВА:

Урта Осиёда биринчи театр қачон ва қайси шаҳарда ташкил этилгани айтиб берсангиз.

Жавоб: Тошкентда Меҳнат бирчаси учун қурилган ойна кўп ўт-май театрга айланти-рилган. 1912 йилда архитектор И. А. Марквич лойиҳаси асосида шаҳар киши театри учун бинонинг олд томони қайта қу-рилди. Бинога танта-нали тус бериш учун подвезди қатор усту-лар ва нақшлар билан қўрғинли қилиб иш-ланди. Бу бинода хаво-кор коллективлар ва гастролга келган ан-самблар концертлар қўйиб туришарди. Бу театр Урта Осиёдаги биринчи теат эди. Чунки революциягача Тош-кентда профессионал гурупа йўқ эди. Рус театри ва музика санъати маҳаллий аҳо-лида катта таъассур қолдирди.

О. САТТОРОВ:

Илгарилари Шота Руставели прорекстининг чал томонда Кичик Миробод кўчаси бўларди. Ҳозир Юрий Ивлиев деб аталади. У ким бўлган?

Жавоб: Совет Иттифоқи Қажрамони капитан Юрий Ивлиев (1923—1944) номи билан аталуши бу кўчага 1961 йилда ном берилган. Қажрамон шундай тугилиб ўсган эди. 18 яшар Юрий Ивлиев 1941 йилнинг декабрида Чкалов номидаги учувчилар билим юртини муваффақиятли тамомлади. Эскидрилья командири капитан Юрий Ивлиев Улуғ Ватан уруши фронтларида 120 марта ҳаво жангларида қатнашди. Бизнинг ҳамшаҳаримиз душманнинг 20 та тақини, 12 та самолётини, 5 та шезлонгини, жуда кўплаб бошқа техника ва аскарларини ма-жақлаб ташлади. У айниқас Белоруссияни овоз келиши учун олиб борилган жангларда катта қажрамонлик қўрсатди. Гродно шаҳри яқинида жанглар таътиридаги бажариш чоғида Ивлиев қажрамонларча халок бўлди. 1944 йил 26 октябрда Юрий Ивлиев вафотидан кейин унга Совет Иттифоқи Қажрамони унвони берилган.

3 ТОШКЕНТ БЕТ. ОҚШОМИ

29 ЯНВАРЬ. 1963 й.

БОЙЛИКЛАРИ ДЕНГИЗЛАРГА ЯШИРИНГАН ХАЗИНАЛАР

Олимларнинг ҳисоблашларига кўра, дунё океан сувларида ер қобиғида бор бўлган турли моддалар ва ҳамма мавжуд элементлар эриган ҳолда учрайди. Атлантик океанидаги — экватордан шимол-шарқ томон йўналган биргина Гольфстрим илчи оқими бир секундада 3 миллион тонна турли тузаларни ер ердан иккинчи ерга олиб боради. Шу сабабдан бўлса керак, қадим ўтмиши ҳам тузани ҳозирги кундагидек денгизлар сувини бузлатиш йўли билан олганлар. Мураккаб технологияларни қўллаб ундан натрий, калий, хлор, магний, кальций, бром, литий ҳам ажратиб олинди.

Денгиз сувидан олтин олинши одамлар қадим замонлардан бери ҳава қилиб келишган. Бу нарса биринчи маҳон уруши пайтларида аниқ амалга оширилган бўлганда аниқ айландик туолди. Ҳатто Германия ҳукумати ўша уруш қараларини «денгиз олтини» билан тўламоқчи ҳам бўлди. Бу ш билан Нобель мукофоти лауреати Ф. Гобер шугуллади. Афсуски, кема яхши жиҳозланганига ва ҳар томонлама таъминланганига қарамай, бу уринишлар пучта чиқди. Денгиз сувидан ажратилган ҳамма олтин микдори бениҳоя қимматга тушибди. Нега десангиз, қарийб 15 тонна сувдан 0,09 миллиграм олтин ажратиб олинган эди, холос.

Кейинчалик «Михаил Ломоносов» кемада совет олимлари А. Даванков нонит колоннаси ёрдамида 500 тонна сувдан бир миллиграм олтин ажратиб олишга эришди. Бу микдор ҳам жуда оз эди. Маълумки, денгиз ва океанларда кемалар кўп. Фақат олтин ушлайдиган асбоб-ускуналар сонини кўп ва сифати яхши бўлса киёли. Масалан, табиий ютувчилар (сорбентлар) ўз ичларини бакардилар ва бажармоқдалар. Шулардан бири сув ости иллари — балчиносин лойқалар бу соҳада актив иш бажарадилар. Жумладан, Қизил денгиз сув ости лойқасининг ҳар тонна-

сида 5 грамм олтин борлиги аниқланган. Шуларнинг ҳаммасини эътиборга олиб, дунё океан сувларида 10 миллион тоннадан ортиқ олтин эриган ҳолатда учрайди, деса бўлади. Бу микдор албатта, салмоқли. Лекин қуруқликлардан оқиб келган олтин унга нисбатан бир неча баробар кўп. Масалан, баъзи бир оқар чучук дарё сувлари 16 илларкача олтин сақлайди. Бу олтинлар қаерга қойиб бўлган? Балки улар океан қирғоқ ости илларида тўпланиб яширингандир? Шундай экан, уларни қидириб топиш имконияти бордир, албатта.

Океан сувларининг олтин сақлаш ҳолати кейинги йилларда турли олимлар томонидан ҳар хил баҳоланмоқда: бир тонна сувда С. Арренсининг аниқлашига кўра (1902 йил) 6 миллиграмм, Г. Пунтама финрича (1953 йил) 0,03—0,44 миллиграмм олтин сақланса, 1974 йилдаги ҳисоблашларга кўра бир литр сувда 0,04—3,4 микрограмм олтин бор экан.

Шу кунларгача қандай усуллар билан сувдан олтинни ажратиб олишга ҳаракат қилинган, деган савол туғилиши табиийдир. Бундай усуллар қўллаб тақлиф қилинган: Пирит солинган қоплар пароходлар тубига бойлаб қўйилган, етти грамм қўрошнинг рух пайраҳаларини 550 литр океан суви билан ювиш натижасида 0,6 миллиграм олтин ва 1,1 миллиграмм кумуш олинган.

1948 йили шведларнинг «Альбатрос» кемасидаги экспедиция олимлари Қизил денгиз остида металл сақлаш имконоти суз бўлишини кашф этдилар. Сўнг 1966 йили «Дискавери» кемасида олиб борилган ҳар тарафлама текширишлар натижасида Қизил денгиз остида 3 та икки километр чуқурликка эга бўлган водийсимон жойлар борлиги аниқланди. Қизил денгизда, бу чуқурликлар тубидан 26 процентли намоч ва 50 даража целисийга эга бўлган иссиқ суз ости лойқасининг ҳар тонна-

ди. Булар кейинчалик Дискавери, П. Чейн ва Атлантик деб ном олди. Бу чуқурликлар остида 200 метр қалинликка эга бўлган чуқурликлар тарихидаги темир, марганец, рух, қўрошнинг мис, олтин, кумуш, индий, кобальт, кадмий, маргмюш, сибоб микдори бошқа жойлардаги жинсларга нисбатан 10 минг баробар кўп экан.

Водийсимон чуқурликлар остида сульфид бирикмалари нисбатан кўп эканлиги аниқланди. Ана шу рудали қатлам тагида ҳар дасис карбонатли жинслар ва улар остида базальт қатлами борлиги ҳам қайд этилди. Рудали жинслар ёши 13 минг йилга тенглиги ва сув ости иссиқ булоқлар ҳарорати йил сайин кўтарилаётгани, жумладан 1973 йилга келиб 62 даража целисий бўлганлиги ҳам аниқланди.

Рудали иллар ҳажми кубометрларда, тонна ва долларда аллақачон аниқланган, лекин улардан амалий жиҳатдан фойдаланиш ҳали узоқ вақтларгача чўзилса керак. Қизил денгиздан ташқари Тинч океан остидаги ер ёриқлари ва сув ости вулконири билан боғлиқ бўлган ва 2 миллион квадрат майдонни эгаллаб ётган рудали иллар борлиги ҳам фанга маълумдир.

Энг оптимистик ҳисобларга кўра, қуруқликдаги уран запаслари (СЭВ давлатларида мустақило) 5 миллион тонна десан, дунё океанида бу элементнинг 4 миллиард тонна бор.

Кейинги йиллар давомида металлари юта оладиган сорбентларни қидириб топиш кутимланганда имконий натижалар бермоқда, титан гидроксид хромни, ванадий, марганец, темир, мис, никели суз таркибидан юта олар экан. Нонитларда мис ва кумуш йиғса бўлар экан. Мобилиен, цезий, торий, радий, рутенийни ютиб йиғса оладиган сорбентлар ҳам синовдан ўтказилмоқда.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минералогия фанлари доктори.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

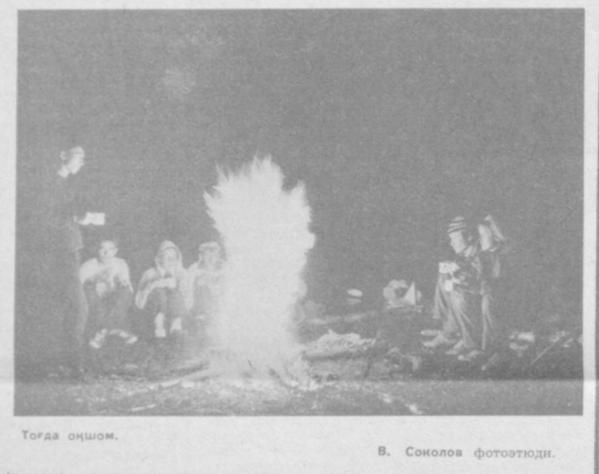
31 ЯНВАРДАН БОШЛАВ
КИНОТЕАТРАЛАР ЭКРАНЛАРИГА
«ПАРВОЗДАГИ ЎЛИМ»
НОМЛИ ЯНГИ БАДИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРАДИ

Сценарий авторлари — В. КУЗНЕЦОВ, А. СОЛОВЬЕВ.
Режиссёр — Х. БАКАЕВ.
Ролларда: Ю. ДЕМИЧ, Н. ПШЕННАЯ, Б. ГУСАКОВ, С. ЯКОВЛЕВ ва бошқалар.

Бу фильм капиталистик давлатлар разведкасининг социалистик ҳаммустиги мамлакатларида қарши олиб бораётган махфий урушининг ақтуал мавзусига бағишланган. Фильм воқеаси ана шу махфий уруш қўриқчилари билан бирдир.
Чет эл агентлари Бейн ва Венсон совет олимларининг янги кашф этилиши тўғрисида махфий матъуломлари қўлга туширишга уринишади. Улар СССРда савдо ходимлари ниқобида ҳаракат қилиб, ўз жосуслари орқали ёш олим Игорь Кривов номинда доғ туширувчи илгориликлар қиладилар. Кривов ўта қаттиқ зирҳлар кўймаси лабораториясида душманларимизда катта қизиқиш туғдираётган муаммо билан шугулланади. Игорь жосуслини илгоришга урмайди. Унингини фойш бўлишидан қўрққан Бейн совет олимни ўлдирди. Бироқ жиноятчилар инига тушган давлат хавфсизлик органи ходимлари уларни фойш этдилар.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Тогда оқином. В. Соколов фототўюди.

Қизиқарли пазангалик ВАҚТНИ ТЕЖАЙДИГАН ОВҚАТ

Бутерброд немисча атама бўлиб, бутер — ёр ва брот — нон сўзларидан тарихи топган. Яъни нонга ёр суртиб есангиз — ана шу таом бутерброд бўлади. Бутерброд тайёрлаш жуда осон, уни ҳар қандай ёш бола ҳам ўз нонушаси учун уйдасдан чиқари. Ушбу таом шу сабабли Европада жуда кенг тарқалган, айниқса, Германия, Австрия, Скандинавия мамлакатлари, бизда эса Болтиқ бўйи республикаларида жуда урф-одатдир. Ленин бутерброд ўша мамлакатларда ёлғиз ёр суртилган нон шаклидагина қолвермасдан жуда хилма-хил бўлиб ўзгариб кетди.

Тахмин қилишларича, бу таом XVIII асрда Германияда келиб чиққан, то ханузгача унинг мингдан ортиқ тури тайёрланган бўлган ва бутерброд учун махсус китоб ёзилган. Бутербродни пиширилган мол, қўй, чўчқа, товуқ гўштлари, қолбаса, чўчқа ёғи (шпик), пишлоқ (сир), шўр балиқ, қайнатилган балиқ, қовурилган балиқ, жингар пореси, колдоец, тукум, соесика, котлет, балиқ гулдурчи ваби қатор ҳайвонот маддаллилари ҳамда боғиринг, помидор, яшил редиска, лимон, апельсин, яшил нўхат, пиширилган картошка, қовурилган бақлажон, сабзий пореси ва ҳоказо ўсимлик маддаллиларидан тайёрланади. Бутерброд бўлгани учун бу масаллиқлар маскаб суртилган бир кесим нон устига қўйиб берилди. Нон — оқ, қура, бўлочка, батон, юмшоқ ва қаттиқ бўлиши мумкин. Бутерброднинг ҳайвонот масаллиги билан ўсимлик масаллигини комбинацияланган усули кенг тарқалган.

Скандинавия мамлакатларида бутерброднинг 700 хил тайёрлиши ҳисобга олинган. Дания, Швеция ва Норвегияда махсус «Бутерброд» ресторанилари бўлиб, ҳар бир кирган хўрандан бир минут ҳам куттирмадан хоҳлаган бутербродни дастурхонга қўйишади. Бутербродларнинг бундай машхурлиги тайёрлаш технологиясининг юқорида айтганимиздек, гоит осонлигидандир. Шу билан бирга у тўқутар бўлиб, истеъмол этиш учун махсус идиш, хўрак асбоблари ва ўтириб вақтини кетказиб овқатланадиган жой ҳам керак эмас. Қозоғга ўралган бутербродни олиб йишга кетдинг, қорин оғанда қулай фурсат топиб тановул қилиб олдинг, вассалом. Овқатланган олти учун ҳаммаси бўлиб 7—10 минут вақт сарфланади, холос. Шунингдек, бутербродларнинг хил қилини ҳам турли одамларнинг динини тез қондиради. Бу эса ушбу таомнинг шу қадар оммавий бўлишига яна бир сабаб ҳисобланади. Бизда кунига 3 маҳал овқатланганига қарама-қарши сарфланади. Мухими шундаки, бутерброд егувчиларда эса ҳаммаси бўлиб 30 минут сарфланади. Албатта ҳадеб бутерброд еб тирикчилик қилиб бўлмайди, лекин нонушата бир соат беҳуда сарфланган вақт ўрнига баъзи-баъзида бутерброд тамаддиси билан ҳар қил 50 минут вақт тежалса, қалай бўлар экан, деган маънода шу мақолани ёздим.

К. МАХМУДОВ,
Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

ТОШКЕНТНИНГ 2000 йилдан бери МАШХУР ПОЛВОННИ ЭСЛАБ

Республикамиз пойтахтининг шонли юбилейини муносиб кутиб олиш учун барча ташкилотлар ва муассасалар турли тадбирларни амалга оширишмоқда. Жумладан, Тошкент шаҳар физкультура ва спорт комитети томонидан Аҳмад полвон Топилов хотирасига бағишлад ўтказилган турнири ана шундай тадбирлар қаторига қўшилиши мумкин. Тошкент Давлат Университетининг спорт павильонида республикамизнинг турли областларида келган полвонлар голиблик учун белашидилар.

Беллашувар ниҳоятда қизиқарли ва мурасасиз ўтди. Ешлар ўзларининг техник савиялари ўсишнинг намойиши қилдилар. Айниқса, 74 килограмм вазида белашиган тошкентлик Шавкат Мирзақуллов билан фароналик Дада Хўнаев, 62 килограмм вазида белашиган парентлик Камариддин Турсунов билан фароналик Бахтиёр Исоқовларнинг олинувчлари ҳамма ҳажвонга солиди. Кетма-кет учун қўллар, абирилик, галаба учун бор мақоратини ишга солиш тўғрисида полвонлар мухлисларини ҳушнуд этишди.

Энди фақат Тошкентдагина эмас, бутун республикамизга машхур бўлган полвон Аҳмад ана Топилов ҳақида. У ўтган асрининг 90-йилларида бутун Туркистон ўлкасида донги кетган, кураги ҳеч қачон ерга термаган тенги йўқ полвон бўлган. 1895 йили Тошкентдаги Қалиев ёнида уюштирилган кураш ҳаммаи жуда ҳам қизиқтирган ва эътиборини жалб қилган. Аҳмад полвон ўшанда қойил қилиб Петербургда келган, донги бутун оламга кетган пахлавон — Риппелини енган эди. Миллий кураш тарихи Аҳмад ақанинг номи билан боғлиқ, бундай воқеаларнинг жуда кўпининг гувоҳи бўлган.

▲ БИР ШИНГИЛ ТАБАССУМ
«СОВУНЛАБ ЮВДИМ»
Кечин овқат пайтида Кувъ ундан татиб кў-
ёш мелини Таннозхон риб, хотиндан сўради:
дастурхон тузиди-да, ўр-
тага салат келтириб
қўяди. — Салатингиздан қан-
дайдир нохуш хид кел-
ди.
— Ҳа-а, — деди ёш
келин Таннозхон, — ях-
шилаб ювдим, ҳатто со-
вунаб ювдим...
Т. МАХМУДОВ.

Тошкент шаҳар, Киров рай. оинидаги 143-ўрта мактаб то-
монидан Билолова Эрини Алим-
жанович номинга берилган
616847 номерли йўқолган
УРТА МАЪЛУМОТ
Тўғрисидаги АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Октябрь районидagi 92-ўрта мактаб то-
монидан Шонигматова Гул-
ҷебра Шоназровна номинга
берилган 944226 номерли йў-
қолган
ШАҲОДАТНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«УТРО»
ЁТОҚХОНА УЧУН
«УТРО» — «ТОШКЕНТ» мебель ишлаб чиқариш бирлаш-
маси ишлаб чиқаришга тайёрларин кўраётган, ётоқхонага
муҳажалланган янги мебель набори шундай аталган.
«УТРО» ҚУНИДАГИЛАРНИ ЎЗ ИЧИГА ОЛАДИ:
қийим ва чойшаб-жиниллар учун уч тавақалли шкаф;
иккита қаравот;
иккита қаравот оддида турувчи жавонча;
трельяж;
банкетка.
Наборнинг барча предметлари оёқли. Олд томонларининг
юзалари қимматли ва қаттиқ жинсли дарахт шпоилари ва по-
листрол ёки анодланган металл «басмас»дан иборат безак
элементлари билан безатилган. Уюмларининг юзаларига поли-
эфир ёки нитроцеллюлоза лаки билан илптов берилган.
Наборнинг тахминий баҳоси — 700 сўм.
«УТРО» янги мебель-набори ётоқхонани қулай, гўзал ва
ишнам қилади!
«ТОШКЕНТ» МЕБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
БИРЛАШМАСИ

РЮКЗАҚДА ЖОЙ КАМ БЎЛГАНИДАН...
САФАРГА ЧИҚҚАНДА ЭЗИНГИЗ БИЛАН МИТТИ «КЕ-
ВЕ-30» ФОТОАППАРАТИНИ ОЛИШИНГИЗИНИ МАСЛА-
ҲАТ БЕРАМИЗ.
Фотоаппарат ҳажми: — 2,8x4, 7x8,6 мм;
огирлиги — 190 грамм!
16 мм.ли перфорацияси плёнкани қайта зарядлаш қийин
эмас, ёрғуда тез ва осон созилаш мумкин.
«ИНДУСТАР-М» объективининг ўта тиниқлиги 50 см ма-
софадан ҳам аниқ сурат олишга имкон беради.
БАҲОСИ — 30 сўм.
«РАССВЕТ» марказий реклама-савдо ташкилоти.
«РЕКЛАМА» марказий реклама агентлиги.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИР-
ЛАШМАСИНING ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

«СПОРТЛОТО»
ИШҚИБОЗЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!
«СПОРТЛОТО»НИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА
БОШҚАРМАСИ
ШУНИ ЭСЛАТАДИКИ,
тираж номери кўрсатилмаган ёки ноаниқ ёзилган, шунинг-
дек кўрсатилган тиражга кечиккан «Спортлото» билетлари-
нинг «В» ва «В» қисмлари бошқармага келган вақт — квар-
талнинг охири тиражидан қатнашади.
Агарда сиз биринчи марта ўйнаётган бўлсангиз, билетнинг
орқа томонида ёзилган ўйин қоидаларини албатта ўқиб чиқинг.
Булар ҳато қилмаслигининг олдини олади ва ютиш мумкинли-
гидан бенаосиз этмайди.
Сиз тираж натижалари билан «Совет Ўзбекистони» ва
«Правда Востока» газеталарининг яқиншаб кунларидagi сонин-
дан билиб олишингиз мумкин.
«49 ТАДАН 6» ВА «36 ТАДАН 5» СПОРТ РАҚАМЛИ
ЛОТЕРЕЙЛАР ТИРАЖЛАРИНИНГ 1993 ЙИЛ БИРИНЧИ
КВАРТАЛИДА УТКАЗИЛАДИГАН ТИРАЖЛАРИ КАЛЕН-
ДАРИ:
5 тираж — 29 январда
6 тираж — 5 февралда
7 тираж — 12 февралда
8 тираж — 19 февралда
9 тираж — 26 февралда
10 тираж — 5 мартда
11 тираж — 12 мартда
12 тираж — 19 мартда
13 тираж — 26 мартда

ОМАД ТИЛАЙМИЗИ!
«СПОРТЛОТО» ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА
БОШҚАРМАСИ

meamp
«РЕЗИДЕНТИНГ ҚАЙТИШИ» —
К. Ерматов номли (17,
20.00, 12, 15, 18, 21.00, телефон
24-22-66).
«БАВЕР» — Ф. Фулом номли
(17, 20.00, телефон 48-42-80).
«СОАТ 3.10 ДА ЮМАГА» — Тош-
кент Советининг 50 йиллиги номли
(куффт соатларда, телефон 78-47-
25).
30 ЯНВАРДА
ХУЖНАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«ҲАЁТ ТАСДИҚИДАН УТГАН
ФАКТЛАР» — Улуғбек.
«ҲАР ДОИМ БУЛАЙ МЕН!» —
Гунча.
«МУВАФАҚИЯТ ФОРМУЛАСИ» —
С. Раҳимов номли,
«ҲАР БИР КИШИ ТЎҒРИСИДА
ҒАМХУРЛИК БИЛАН» — Ватан.
«ЎЗБЕКИСТОН ВУҒДОЙИ» —
Тошкент Советининг 50 йиллиги
номли.
«ЧЕКИШ ЗАРАРЛИ» — Қозғос-
тон.
«УМРГА ТЕНГ ЖАСОРАТ» —
К. Ерматов номли.
«ТАНЛАШ» — Друмба.
«ТУГИШАНЛАР» — Фестиваль.
«ДОИРАНИНГ СЕҲРЛИ САДОЛА-
РИ» — Мир.
«ҲАНИҚАТ ПУЛИ» — ВЛКСМ 30
йиллиги номли.
«МАХСУС ТОПШИРНИҚ ОЛГАН
ПОЕЗД» — Лисунов номли.
«ЛЕНИН ДАСТХАТЛАРИ» — Ўз-
бекистон ССР 25 йиллиги номли.
«РАҲМАТ» — Понер.
«ШАРҚДА ШУНДАЙ САХНИЙ
ШАҲАР БОР» — Нукус.
«ОНАМ РОМНИ ЮВДИ» — Тинч-
лин.
«САЛЬВАДОРНИНГ АЗОВИ ВА
ҒАЗАБИ» — Москва.
«ВАСКЕТВОЛ ОЛИМПИАДА—80»
Ҳамма номли.
«ТАМАРА МАКАРОВА» — Янги-
обод.
БАДИЙ ФИЛЬМЛАР:
«МЕНСИКАЛИК ГОЛЛИВУДА» —
Санаъат саройи (19.45 Телевизион 44-
21.74).
«ДОВУЛ» — Чайна (куффт соат-
ларда, телефон 77-06-20).
«УЧУР» (тоқ соатларда, телефон
46-70-69), Қозғостон (куффт ва
тоқ соатларда телефон 35-24-92),
Москва (тоқ соатларда телефон
33.05-01), ВЛКСМ 30 йиллиги ном-
ли (куффт соатларда, телефон 33-
44-52).
«СПОРТЛОТО — 82» — Лисунов
номли (тоқ соатларда, телефон 96,
34.02).
«ЎЗ ИХТИЕРИ БИЛАН СЕВИВ
ҚОЛДИ» — Ҳамма номли (куффт со-
атларда, телефон 91-10-51), Мир
(тоқ соатларда, телефон 91-08-30),
Искра (куффт соатларда, телефон
39-14-59).
«РЕЗИДЕНТИНГ ҚАЙТИШИ» —
К. Ерматов номли (17, 20.00, 12,
15, 18, 21.00, телефон 24-22-66).
«БАВЕР» — Ф. Фулом номли
(17, 20.00, телефон 48-42-80).
«СОАТ 3.10 ДА ЮМАГА» — Тош-
кент Советининг 50 йиллиги номли
(куффт соатларда, телефон 78-47-
25).

Цирк
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—
«Салом, Гуливерлари» музикали,
эксцентрик аттракционининг гас-
троллари (19.30).

Кино
29 ЯНВАРДА
ХУЖНАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«ҲАЁТ ТАСДИҚИДАН УТГАН
ФАКТЛАР» — Улуғбек.
«ҲАР ДОИМ БУЛАЙ МЕН!» —
Гунча.
«МУВАФАҚИЯТ ФОРМУЛАСИ» —
С. Раҳимов номли,
«ҲАР БИР КИШИ ТЎҒРИСИДА
ҒАМХУРЛИК БИЛАН» — Ватан.
«ЎЗБЕКИСТОН ВУҒДОЙИ» —
Тошкент Советининг 50 йиллиги
номли.
«ЧЕКИШ ЗАРАРЛИ» — Қозғос-
тон.
«УМРГА ТЕНГ ЖАСОРАТ» —
К. Ерматов номли.
«ТАНЛАШ» — Друмба.
«ТУГИШАНЛАР» — Фестиваль.
«ДОИРАНИНГ СЕҲРЛИ САДОЛА-
РИ» — Мир.
«ҲАНИҚАТ ПУЛИ» — ВЛКСМ 30
йиллиги номли.
«МАХСУС ТОПШИРНИҚ ОЛГАН
ПОЕЗД» — Лисунов номли.
«ЛЕНИН ДАСТХАТЛАРИ» — Ўз-
бекистон ССР 25 йиллиги номли.
«РАҲМАТ» — Понер.
«ШАРҚДА ШУНДАЙ САХНИЙ
ШАҲАР БОР» — Нукус.
«ОНАМ РОМНИ ЮВДИ» — Тинч-
лин.
«САЛЬВАДОРНИНГ АЗОВИ ВА
ҒАЗАБИ» — Москва.
«ВАСКЕТВОЛ ОЛИМПИАДА—80»
Ҳамма номли.
«ТАМАРА МАКАРОВА» — Янги-
обод.
БАДИЙ ФИЛЬМЛАР:
«МЕНСИКАЛИК ГОЛЛИВУДА» —
Санаъат саройи (19.45 Телевизион 44-
21.74).
«ДОВУЛ» — Чайна (куффт соат-
ларда, телефон 77-06-20).
«УЧУР» (тоқ соатларда, телефон
46-70-69), Қозғостон (куффт ва
тоқ соатларда телефон 35-24-92),
Москва (тоқ соатларда телефон
33.05-01), ВЛКСМ 30 йиллиги ном-
ли (куффт соатларда, телефон 33-
44-52).
«СПОРТЛОТО — 82» — Лисунов
номли (тоқ соатларда, телефон 96,
34.02).
«ЎЗ ИХТИЕРИ БИЛАН СЕВИВ
ҚОЛДИ» — Ҳамма номли (куффт со-
атларда, телефон 91-10-51), Мир
(тоқ соатларда, телефон 91-08-30),
Искра (куффт соатларда, телефон
39-14-59).

ТВ
Европа чемпионати. Эриксонлар.
Голландиядан олиб кўрсатилади.
16.40 «Рассомлар ҳақида ҳаёт-
лар». Арнадий Пластов. 17.40 «Де-
лоспидеини бўйсундириш».
Мультифильм.
17.50 «Футбол шарҳи». 18.20
«Халқлар панорама». 19.05 «Сав-
ҳатчилар клуби». 20.05 «Учинчи
курсдаги муҳаббатим». Бадий
фильм. 21.30 «Время». 22.05 Хо-
ней бўғича СССР чемпионати.
МАСК — «Динамо» (Москва). В. И.
Ленин номли Марказий стадионинг
Спорт саройидан олиб кўр-
сатилади. 23.50 Янгиликлар.

18.20 «Созандалар музика ҳақи-
да». 19.10 «Ольстер алагаси». Те-
ле-визион хўжжати фильм. 20.00
«Мухбирларимиз ҳиноя қилади-
лар». 20.30 «Тунингиз ҳайри бўл-
син, илчигинтойлар». 20.45 «Компо-
зитор Кривелев қўшиқлари». 21.00
«Время». 22.05 «Эгле». Телевизион
бадий фильм премьераси.

Ўзбекистон телевиденисининг
программаси
9.55 Кўрсатувлар программаси.
10.00 Янгиликлар. 10.10 «Зимор-
дон». Бадий фильм. 11.25 «Она-
лар мактаби». 11.55 Ойбек «Наво-
ий». Кўп серияли видеофильм
премьераси. 4-серия. 13.05 «Ўз-
бекистон спорти». 13.35 «Ёш себа-
гарлар». Чирчиқ шаҳар болалар
чиркиннинг чиқиши. 14.10 «Халқ
музикани ардоқлан» (рус.). 14.40
Реформа.

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Келинг дўстлашайлик».
«Вор эянда, Кўч экан, асалари
бор экан». Мультифильмлар. 18.30
«Доиниқандини ёшлиги». И.
Окулибобов номли Ёш томошбани-
лар театрининг спектакли. 19.30
«Ахборот» (рус.). 20.30 «Ахборот».
20.50 Дам олиш концерти. 21.30
Москва. «Время». 22.05 Ойбек «На-
воий». Кўп серияли видеофильм
премьераси. 5-серия. 23.05 «Ил-
ҳом». Хўжжати фильм премьераси
(«Ўзбектеlevision»). 23.25 Кур-
сатувлар программаси.
Кўрсатувлар телевиденисининг
программаси
16.00 Кўрсатувлар программаси.
16.05 Этран — болаларга. 16.30
«Нафосат оламида». «Красносельск
заргарлари». «Хина гиламлари».
«Кувончга қувонч қилиш». Теле-
фильмлар. 17.10 Эстрада кон-
церти. Гюли Чоқели куйилади.
18.05 Нефть махсулотларига —
ҳўжаликча ёдиошнинг. 18.25 «Фан
ва техника». Киножурнал. 18.35
«Ватан ҳақида сўз». 19.10 «Рассом
ва замон». 20.00 «Озиниқоват про-
граммаси — амалда». 20.40 Т. Ко-
комбердиев шетрали билан «Ян-
тиладиган қўшиқлар. 21.30 МТ.

18.00 «Чопир олов». Мульти-
фильм. 18.15 «Театр учрашувлари».
СССР халқ артисти М. Мансу-
ров бенефиси (рус.). 19.30 «Ахбор-
от» (рус.). 19.45 «Футбол чорра-
халарида» «Футбол-83». 20.30 «Ах-
борот». 20.50 «Рассом тулдаси».
Концерт. 21.30 Москва. «Время».
22.05 Ойбек «Навоий». Кўп серия-
ли видеофильм премьераси. 4-се-
рия. 23.15 «Красноярск» старта-
та тилиф этиди. Телефильм. 23.45
Кўрсатувлар программаси.
Тошкент телевиденисининг
программаси
16.55 Кўрсатувлар программаси.
17.00 Дўстлик экрани. 18.00
Мактаб ўқувчилари учун. «Кос-
те». 18.30 «Бизнинг шарҳ». Халқ-
ар мавзуларда сўхбат. 19.00 «Но-
вост». 19.20 «Довон». Телефильм.
19.30 «Нафосат оламида». 20.00
«Ахбор». 20.25 «Кувилли мевла-
ри». Телефильм. 20.40 Ишлаб чи-
қариш илгорилари учун концерт.
21.30 МТ II.

30 ЯНВАРЬ — ЯКШАНБА
Марказий телевиденисининг
«Восток» программаси
9.00 «Время». 9.40 «Будильник».
10.10 «Совет Иттифонига хизмат
қилмаган!» 11.10 «Здоровье». 11.55
«Тонгги почта» музикали кўрсату-
ви. 12.25 «Ҳамма нарсани билиш-
ни истайман!» Киножурнал. 12.40
«Қишлоқ янгиликлари». 13.40 «Му-
зикали кино». 14.10 «Сиз билан
яна мен